

[Svend Erik Hovmand]

Hvis vi ser på den samlede erhvervsindtjening, er den fra 1980 til 1992 steget med 1,2 pct., mens den i Danmark som helhed er steget med 2,1 pct., altså det dobbelte. Eksporten fra Bornholm til udlandet har været rimelig stor med en stigning på næsten 6 pct., mens den for Danmark som helhed kun var på 5 pct. Bornholm har altså øget sin eksport til udlandet stærkere end Danmark som helhed. Ikke desto mindre viser det sig, at det bornholmske samfund er saktet vældig agterud i indtjeningen; belønningen blev negativ.

Fra regeringens side har man slået på, at man skulle bedre uddannelserne, og senest skulle man også gøre noget mere ved forskningen. Uddannelse er under alle omstændigheder udmærket, men – for der er jo et men – hvis man uddanner på Bornholm, uden at der er beskæftigelsesmuligheder i virksomhederne, ja, så kan man beholde ungdommen 4-5 år længere, men de skal altså alligevel senere rejse til andre dele af landet. Derfor er det utrolig vigtigt, at man ikke bare satser på en bedre uddannelse, men også sikrer, at der bliver øgede beskæftigelsesmuligheder for dem, der så får denne uddannelse. Der er altså ikke erhvervs- muligheder nok, der efterspørger en højere uddannelse i tilstrækkelig grad.

Derimod har man ikke været tilstrækkelig opmærksom på, at Bornholm jo på andre områder faktisk har gjort sig vældig godt gældende. Lad mig bare nævne bioraffinaderiet som et eksempel. Dette bioraffinaderi har jo et program, som udløber i løbet af 1994. Den institution og det maskinel, som der her er tale om, er jo velegnet til udvikling af, hvordan man kan anvende planteproduktionen til andre formål. Man kunne ønske sig, at regeringen ville vise større interesse for netop dette projekt, og jeg synes, det vil være passende ved denne lejlighed at spørge, om man ville være villig til at arbejde for et udviklingscenter på netop dette område, som kunne fortsætte med at udvikle teknikker, så man kunne anvende disse plante- produkter til andre formål end til fødevarer. Jeg synes i virkeligheden, det kunne være et perspektivrigt projekt også i en større europæisk sammenhæng.

I det hele taget kunne man ønske sig, at regeringen overvejede nye initiativer ud over dem, der allerede er taget, både af hensyn til Bornholm, men også af hensyn til andre steder

i landet, hvor vi har specielle problemer. Vi har i eftermiddag haft en diskussion om Samsøs problemer i Folketingets Erhvervsudvalg, vi ved, at der er problemer i andre øsamfund, Lolland-Falster kunne også nævnes, og vi ved også, at der er andre udkantsområder i Danmark, som har særlige problemer.

Derfor vil jeg gerne sige, at vi vil være meget optaget af, om regeringen vil arbejde på en udbygning, et yderligere katalog om man vil, af nye initiativer. Vi vil være fordomsfri i vores indstilling til sådanne initiativer. Vi mener faktisk, at der er stærkt behov for, at vi gør en kraftanstrengelse. Vel er der gjort meget, men meget tyder på, at det, der er gjort, ikke er tilstrækkeligt, og derfor vil vi opfordre til, at man går et skridt videre.

(Kort bemærkning).

Risgaard Knudsen (S):

Nu ser jeg, at fru Kirsten Jacobsen har forladt salen. Hvis det ikke havde været tilfældet, kunne fru Kirsten Jacobsen ved at lytte til hr. Svend Erik Hovmand have fået en forklaring på, hvorfor hr. Niels Anker Kofoed ikke er til stede.

Jeg forstod på hr. Svend Erik Hovmand – og det var jo ellers, synes jeg selv, en meget væsentlig oplysning – at hr. Niels Anker Kofoed skulle have været Venstres ordfører, men af andre grunde er blevet forhindret i at være til stede. Det kan man jo godt undre sig over, når hr. Niels Anker Kofoed er valgt på Bornholm.

Nu har vi selvfølgelig her i Tinget ikke krav på at blive orienteret om, hvad hr. Niels Anker Kofoed er optaget af i disse timer, men det må jo være noget, der er langt, langt mere vigtigt end den forhandling, der føres her i øjeblikket. Med den betydning, en sådan forhandling bør have for Bornholm, ja, så ville hr. Niels Anker Kofoed nok have foretrukket at have været til stede og have talt på sit partis vegne.

Men som sagt, jeg forstår på hr. Svend Erik Hovmand, at hr. Niels Anker Kofoed er optaget af andre ting. Hvordan hr. Niels Anker Kofoed og Venstre prioriterer de forskellige opgavers placering, skal vi andre selvfølgelig ikke blande os i.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Må jeg ikke anbefale hr. Risgaard Knudsen